

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 2080
Warszawa, 23 lipca 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o sekurytyzacji.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Kazimierza Marcinkiewicza.

(-) Adam Bielan; (-) Tadeusz Cymański; (-) Andrzej Diakonow; (-) Jacek Falfus; (-) Szymon Giżyński; (-) Przemysław Gosiewski; (-) Wojciech Jasiński; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Mariusz Kamiński; (-) Elżbieta Kruk; (-) Piotr Krzywicki; (-) Marek Kuchciński; (-) Marcin Libicki; (-) Adam Lipiński; (-) Andrzej Liss; (-) Kazimierz Marcinkiewicz; (-) Barbara Marianowska; (-) Tomasz Markowski; (-) Antoni Mężydło; (-) Hanna Mierzejewska; (-) Maria Nowak; (-) Ryszard Nowak; (-) Bolesław Piecha; (-) Marian Piłka; (-) Paweł Poncyłjusz; (-) Jacek Sauk; (-) Małgorzata Stryjska; (-) Marek Suski; (-) Aleksander Szczygło; (-) Bartłomiej Szrajber; (-) Wiesław Walendziak; (-) Zbigniew Wassermann; (-) Elżbieta Więclawska-Sauk; (-) Artur Zawisza.

Ustawa

z dnia

o sekurytyzacji

Art. 1

1. Niniejsza ustawa reguluje emitowanie papierów wartościowych w serii zabezpieczonych prawami majątkowymi.
2. Działalność polegająca na uczestniczeniu w transakcjach sekurytyzacyjnych jest świadczeniem usług finansowych w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej.

Art. 2

W niniejszej ustawie przez:

- 1) papiery wartościowe rozumie się obligacje i inne papiery wartościowe, emitowane w serii przez emitenta, z których wynikają wierzytelności zabezpieczone na prawach majątkowych przeniesionych przez inicjatora na emitenta zgodnie z przepisami niniejszej ustawy;
- 2) inicjatora rozumie się podmiot, który przenosi odpłatnie na emitenta prawa majątkowe;
- 3) emitenta rozumie się podmiot emitujący papiery wartościowe;
- 4) prawa majątkowe rozumie się zbywalne prawa majątkowe na dobrach materialnych i niematerialnych, papiery dłużne i inne papiery wartościowe w rozumieniu odrębnych przepisów, wierzytelności pieniężne wynikające z umów i innych czynności prawnych, jak również wszelkie inne instrumenty rynku pieniężnego i prawa majątkowe mogące stanowić w chwili emisji papierów wartościowych źródło dochodów, o ile możliwe jest zindywidualizowanie tych praw majątkowych w sposób pozwalający na ich przeniesienie i ustanowienie na nich zabezpieczenia;
- 5) transakcję sekurytyzacyjną rozumie się odpłatne przeniesienie praw majątkowych między inicjatorem i emitentem, emisję przez emitenta papierów wartościowych i dokonywanie czynności w celu wypełnienia zobowiązań emitenta wynikających z papierów wartościowych;
- 6) posiadacza rozumie się posiadacza papieru wartościowego.

Art. 3

Inicjatorem może być osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, jeżeli ma zdolność nabywania praw i obowiązków; w szczególności inicjatorem mogą być przedsiębiorca, gmina, inna jednostka samorządu terytorialnego lub ich związek oraz Skarb Państwa.

Art. 4

1. Emitentem może być osoba prawna oraz spółka komandytowo-akcyjna.
2. Firma emitenta powinna zawierać oznaczenie "emitent w transakcji sekurytyzacyjnej".
3. Przedmiotem działalności emitenta może być wyłącznie uczestniczenie w transakcjach sekurytyzacyjnych.

Art. 5

1. W celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających z papierów wartościowych emitowanych w ramach transakcji sekurytyzacyjnej inicjator zawiera z emitentem umowę, na mocy, której inicjator zobowiązuje się przenieść na emitenta prawa majątkowe, a emitent zobowiązuje się zapłacić inicjatorowi umówione wynagrodzenie ze środków pieniężnych uzyskanych w wyniku emisji papierów wartościowych.
2. Jeżeli emisja żadnej serii papierów wartościowych nie dojdzie do skutku w terminie określonym w umowie, o której mowa w ust. 1, umowę uważa się za niezawartą. Art. 395 § 2 Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 6

1. Inicjator może zawrzeć z emitentem umowę, na mocy, której inicjator zostanie upoważniony jako administrator zabezpieczeń do wykonywania we własnym imieniu, lecz na rachunek emitenta wszelkich praw i obowiązków wynikających z praw rzeczowych ustanowionych dla zabezpieczenia praw majątkowych, które przenoszone są przez inicjatora na emitenta.
2. Jeżeli inicjator jest ujawniony w księdze wieczystej, rejestrze zastawów lub innym właściwym rejestrze jako osoba uprawniona z prawa rzeczowego zabezpieczającego prawa majątkowe przenoszone przez inicjatora na emitenta, umowa, o której mowa w ust. 1, jest skuteczna z chwilą przeniesienia na emitenta praw majątkowych zabezpieczonych takim prawem rzeczowym. W sytuacji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, art. 79, 80 i 82 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 i Nr 125, poz. 1368) oraz art. 17 ustawy, o której mowa w art. 13 pkt 1, nie stosuje się.
3. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Umowa powinna określać prawa majątkowe przenoszone przez inicjatora na emitenta i zabezpieczone prawami rzeczowymi, w stosunku, do których ustanowiono administratora zabezpieczeń.
4. Uprawnienia emitenta względem administratora zabezpieczeń są skuteczne względem wierzycieli administratora zabezpieczeń.
5. Hipoteka, zastaw rejestrowy i inne prawo rzeczowe ujawnione w księdze wieczystej lub innym rejestrze, w stosunku, do których ustanowiono administratora zabezpieczeń, nie wchodzi do masy upadłości administratora zabezpieczeń, lecz wchodzi do masy upadłości emitenta.
6. W razie otwarcia likwidacji administratora zabezpieczeń lub ogłoszenia jego upadłości emitent składa do akt właściwej księgi wieczystej, rejestru zastawów lub innego właściwego rejestru zawiadomienie o nabyciu praw rzeczowych, w stosunku, do których ustanowiono administratora zabezpieczeń, załączając

umowę, o której mowa w ust. 1. Złożenie zawiadomienia uważa się za wniosek o dokonanie wpisu emitenta do księgi wieczystej, rejestru zastawów lub innego właściwego rejestru jako osoby uprawnionej z prawa rzeczowego. Wpis dokonany na podstawie zawiadomienia nie podlega opłacie. Rozpoznanie zawiadomienia następuje w terminie 1 miesiąca od dnia jego złożenia.

7. Do hipoteki, zastawu rejestrowego lub innego prawa rzeczowego ujawnionego w księdze wieczystej lub innym rejestrze, w stosunku do których ustanowiono administratora zabezpieczeń, stosuje się pierwszeństwo zaspokojenia, które przysługiwało inicjatorowi w chwili przeniesienia na emitenta zabezpieczonego prawa majątkowego.

Art. 7

1. Rozporządzanie prawami majątkowymi przez emitenta w sposób, który narusza ograniczenie zawarte w jego statucie (umowie spółki) lub warunkach emisji papierów wartościowych, jest nieważne, chyba, że posiadacze wyrażą zgodę na takie rozporządzenie w trybie i na warunkach określonych w warunkach emisji.
2. Emitent składa tekst warunków emisji papierów wartościowych we właściwym dla siebie sądzie rejestrowym lub innym właściwym organie rejestracyjnym w terminie 7 dni od dnia objęcia minimalnej liczby papierów wartościowych, których objęcie było wymagane dla dojścia emisji do skutku.

Art. 8

1. Emitent może emitować więcej aniżeli jedną serię papierów wartościowych.
2. W przypadku wyemitowania dwóch lub więcej serii papierów wartościowych wierzytelności wynikające z papierów wartościowych wcześniej wyemitowanej serii podlegają zaspokojeniu z praw majątkowych z pierwszeństwem przed wierzytelnościami wynikającymi z papierów wartościowych później wyemitowanej serii.
3. Pierwszeństwo, o którym mowa w ust. 2, można zmienić w warunkach emisji papierów wartościowych. Zmiana pierwszeństwa nie może być dokonana w sposób, który naruszy uprzednio powstałe prawa posiadaczy, chyba, że warunki emisji wcześniej wyemitowanych papierów wartościowych zawierały informację o możliwości zmiany tego pierwszeństwa.

Art. 9

1. Emitent na podstawie umowy depozytowej z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych Spółką Akcyjną, bankiem lub domem maklerskim, które zwane są dalej depozytariuszami, może zorganizować obrót papierami wartościowymi w formie zdematerializowanej, nawet gdy tych papierów

wartościowych nie dopuszczono do publicznego obrotu. Na podstawie umowy depozytowej emitent nie wydaje dokumentów wyemitowanych papierów wartościowych posiadaczom, lecz przekazuje je depozytariuszowi, który prowadzi rachunki papierów wartościowych dla posiadaczy.

2. W przypadku zawarcia umowy depozytowej dokumentem uprawniającym do wykonywania praw z papierów wartościowych jest zaświadczenie wydane przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych, na którym zapisane są papiery wartościowe. Zaświadczenie jest imiennym znakiem legitymacyjnym.
3. Rozporządzenie prawem z papieru wartościowego, którego dotyczy umowa depozytowa, jest skuteczne z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu na rachunku papierów wartościowych.
4. Inicjator odpowiada solidarnie z emitentem wobec depozytariusza za szkodę wynikającą z nieprawidłowego wykonania umowy depozytowej.
5. Depozytariusz zobowiązany jest wydać papiery wartościowe osobom uprawnionym, zgodnie z treścią zapisów na rachunkach przezeń prowadzonych, jeżeli wymaga tego dochodzenie wierzytelności wynikających z tych papierów.
6. Przepisy niniejszego artykułu nie uchybiają postanowieniom ustaw szczególnych, dotyczących emisji poszczególnych rodzajów papierów wartościowych.

Art. 10

1. Emitent i inicjator odpowiadają za szkodę wyrządzoną wskutek wady papieru wartościowego, chyba że ani oni ani osoby, za które odpowiadają, nie ponoszą winy.
2. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek podania nieprawdziwej informacji lub przemilczenia informacji, która powinna być zawarta w dokumentach związanych z oferowaniem papierów wartościowych, a także informacji, o której mowa w art. 81 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz.U. z 1997 roku Nr 118, poz. 754 ze zmianami), ponosi obok emitenta inicjator, chyba że ani on ani osoby, za które odpowiada, nie ponoszą winy.
3. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 2, ponoszą również osoby, które wykorzystują w swojej działalności w zakresie oferowania lub obrotu papierami wartościowymi informacje wskazane w tym przepisie, chyba że nieprawdziwość lub przemilczenie informacji nie była i nie mogła być im znana.
4. Odpowiedzialność osób określonych w ust. 1-3 jest solidarna i nie można jej ograniczyć lub wyłączyć z góry.

5. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek podania nieprawidłowej informacji lub przemilczenia prawdziwej informacji, o której mowa w art. 81 ust. 1 pkt 3 ustawy wskazanej w ust. 2, ponosi również osoba, która taką informację sporządziła lub w jej sporządzeniu brała udział.

Art. 11

1. Emitent papierów wartościowych nie może ich nabywać przed terminem zapadalności w inny sposób, aniżeli kierując w tym samym czasie ofertę ich nabycia do wszystkich posiadaczy wszystkich serii papierów wartościowych, oferując im tę samą cenę i te same warunki rozliczenia transakcji.
2. Z chwilą nabycia przez emitenta papieru wartościowego ulega on umorzeniu.

Art. 12

Kto przy emisji papierów wartościowych, działając w imieniu lub jako doradca emitenta lub inicjatora, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, które mogą w istotny sposób wpłynąć na ocenę zdolności emitenta do wywiązania się z zobowiązań wynikających z emitowanych na podstawie niniejszej ustawy papierów wartościowych podlega grzywnie do 5.000.000 zł i karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Art. 13

Zmiany w przepisach obowiązujących:

- 1) w ustawie z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 1996 roku Nr 149, poz. 703 ze zmianami) art. 2 ust. 4 otrzymuje następujące brzmienie:
„Umowa określona w ust. 1, ustanawiająca zastaw rejestrowy na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z tytułu emisji obligacji, jest zawierana między osobą uprawnioną do rozporządzania przedmiotem zastawu a administratorem zastawu, o którym mowa w art. 4 ust. 3.”
- 2) w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2003 roku Nr 60 poz. 535) wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w tytule Tytułu IV części trzeciej dodaje się na końcu: "i emitentów w zakresie transakcji sekurytyzacyjnych",
 - b) w art. 488 ust. 1 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje "po zaspokojeniu roszczeń obligatariuszy nadwyżkę środków z osobnej masy zalicza się do masy upadłości.",
 - c) po art. 491 dodaje się art. 491a w brzmieniu:
"Przepisy niniejszego działu stosuje się w razie upadłości emitenta w rozumieniu ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____), jeżeli na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z wyemitowanych przez niego papierów wartościowych ustanowiono zabezpieczenie na prawach majątkowych w rozumieniu tejże ustawy.",
- 3) w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. z 1995 roku Nr 83, poz. 420 ze zmianami) w art. 4 ustęp 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"Świadczenie pieniężne może być wyrażone w pieniądzu polskim lub walucie obcej. Art. 358 § 1 Kodeksu cywilnego nie stosuje się".

- 4) w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72 poz. 665, zm. Dz.U. 2001 Nr 130 poz.1450, Dz.U.2002 Nr 126 poz.1070, Dz.U. 2002 Nr144 poz. 1208, Dz.U. 2002 Nr 141 poz.1178, Dz.U.2001 Nr 111 poz.1195, Dz.U. 2002 Nr 169 poz.1387, Dz.U.2002 Nr 241 poz.2074):
- a) w art. 97 dodaje się ustępy 4 i 5 w następującym brzmieniu:
„4. Z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu może wystąpić także nabywca wierzytelności wynikającej z czynności bankowej, jeżeli jest nim emitent papierów wartościowych, na którego bank przeniósł wierzytelność objętą bankowym tytułem egzekucyjnym zgodnie z przepisami ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____).
5. Jeżeli bank będący inicjatorem w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 4, nabył z powrotem wierzytelność, którą uprzednio przeniósł na emitenta zgodnie z przepisami tejże ustawy, jest on uprawniony do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego taką wierzytelność z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w niniejszym artykule.”
- b) w art. 102 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"Odsetki od kwoty przyjętej przez bank na rachunek należą się tylko wtedy, gdy strony się tak umówiły."
- c) w art. 102 dodaje się ustęp 3 w następującym brzmieniu:
"3. Od kwoty przyjętej przez bank na rachunek nie nalicza się rezerwy obowiązkowej banków."
- d) w art. 104 dodaje się ustęp 4 w następującym brzmieniu:
"4. Zachowanie tajemnicy dotyczącej czynności bankowej i osób będących stroną tej czynności bankowej nie obowiązuje banku i osób w nim zatrudnionych oraz osób, za pośrednictwem których bank wykonuje czynności bankowe, w zakresie niezbędnym do rozporządzania lub dochodzenia roszczeń związanych z wierzytelnością banku wynikającą z tej czynności bankowej."
- 5) w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 1997 roku Nr 133, poz. 883 ze zmianami)
- a) w art. 23 ust. 4 pkt 2 kropkę skreśla się i dodaje się słowa „lub innych roszczeń cywilno- lub publicznoprawnych w stosunku do osób fizycznych”.
- b) w art. 47 wprowadza się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Dozwolone jest przekazanie danych osobowych za granicę, jeżeli przeniesienie tych danych związane jest z przeniesieniem praw majątkowych, z których wynikają zobowiązania osób fizycznych, a przeniesienie tych praw majątkowych związane jest z przeprowadzeniem transakcji sekurytyzacyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz. U. _____) oraz jeżeli inicjator, mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zapewni zachowanie przez emitenta papierów wartościowych przynajmniej takiej ochrony danych osobowych, jaka obowiązuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. O zamiarze przekazania danych osobowych za granicę inicjator informuje Generalnego Inspektora, który w terminie 7 dni od daty zawiadomienia go o zamiarze przekazania danych osobowych za granicę może zgłosić sprzeciw i wszcząć z urzędu postępowanie w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie danych osobowych za granicę. Generalny Inspektor może zakazać przekazania danych osobowych za granicę, jeżeli prawo kraju siedziby emitenta papierów wartościowych nie zapewnia odpowiedniej ochrony praw osobowych a inicjator nie przejmie odpowiedzialności za przestrzeganie przez emitenta obowiązków zapewniających

- ochronę danych osobowych w zakresie nie mniejszym niż to wynika z przepisów prawa polskiego.”,
- 6) w ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 86 poz. 959, zm. Dz.U. 2000 Nr 103 poz.1099, Dz.U.2001 Nr 100 poz.1085, Dz.U. 2002 Nr 121 poz.1031, Dz.U. 2002 Nr 199 poz.1672);
- a) w art. 2 wprowadza się punkt 3a w następującym brzmieniu:
„3a) umowy przenoszące prawa majątkowe, których stroną jest inicjator w rozumieniu przepisów ustawy z dnia _____ 2003 roku o sekurytyzacji (Dz.U. _____), w zakresie transakcji sekurytyzacyjnej w rozumieniu przepisów tejże ustawy”.
- b) w art. 7 dodaje się ustęp 5 w następującym brzmieniu:
„W przypadku umowy spółki, której przedmiotem działalności jest wyłącznie uczestniczenie w transakcjach sekurytyzacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz U. _____), podatek wynosi 0,1 % od wartości kapitału zakładowego, nie więcej jednak aniżeli 1.000 zł. W przypadku zmiany umowy spółki, w wyniku której uczestniczenie w transakcjach sekurytyzacyjnych nie będzie jedynym przedmiotem jej działalności, spółka zobowiązana jest w terminie 14 dni od dnia podjęcia uchwały o zmianie umowy spółki zapłacić różnicę pomiędzy podatkiem obliczonym zgodnie z postanowieniem przepisu ust. 1 pkt 9 niniejszego artykułu a podatkiem pobranym na podstawie przepisu niniejszego ustępu.”,
- 7) w ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. z 1993 roku Nr 11, poz. 50 ze zmianami) w art. 3 ust. 1 wprowadza się pkt 2a w następującym brzmieniu:
„2a) czynności w zakresie transakcji sekurytyzacyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia _____ 2003 roku o sekurytyzacji (Dz.U. _____),”
- 8) w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1992 roku Nr 21, poz. 86)
- a) w art. 12 ust. 4 dodaje się pkt 16 w brzmieniu:
„16) przychodów z przenoszenia między inicjatorem a emitentem praw majątkowych w rozumieniu ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____),”
- b) w art. 15 dodaje się ustęp 1n w brzmieniu:
"1n. Kosztem uzyskania przychodu jest strata z tytułu odpłatnego przeniesienia przez bank lub inny podmiot uprawniony na mocy odrębnych przepisów do udzielania kredytów lub pożyczek na emitenta, którego wyłącznym przedmiotem działalności jest uczestniczenie w transakcjach sekurytyzacyjnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____), praw majątkowych w rozumieniu tejże ustawy, na które uprzednio utworzono rezerwy zaliczone do kosztów uzyskania przychodów."
- c) w art. 16 ust. 1 pkt 10 dodaje się lit. e w brzmieniu:
„e) z tytułu przekazania przez inicjatora emitentowi świadczeń wynikających z praw majątkowych przeniesionych przez inicjatora na emitenta zgodnie z przepisami ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____),”
- 9) W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268, Nr 122, poz. 1315

oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387) w art. 36 § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepis zdania poprzedzającego stosuje się także w sytuacji, gdy wierzytelność z tytułu kredytu bankowego została przeniesiona na osobę trzecią.”,

10) w ustawie z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. z 1999 roku Nr 101, poz. 1178 ze zmianami) w art. 2 ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"Działalnością gospodarczą jest również działalność emitenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____), chociażby nie była to działalność zarobkowa."

11) w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 107, poz. 669, z 2000 r. Nr 6, poz. 70 i Nr 60, poz. 702, z 2001 r. Nr 15, poz. 148 i Nr 39, poz. 45, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070 oraz z 2003 r. Nr 60, poz. 535):

a) w art. 15 ust. 1 w punkcie 8 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt. 9 w brzmieniu:

"9) uczestniczenie w transakcjach sekurytyzacyjnych jako inicjator zgodnie z przepisami ustawy z dnia _____ o sekurytyzacji (Dz.U. _____).",

b) w art. 15a wyrażenie "pkt 1-3 i 5" zastępuje się wyrażeniem "pkt 1-3, 5 i 9",

c) po art. 23 dodaje się art. 23a w brzmieniu:

"Art. 23a. 1. W sytuacji, o której mowa w art. 12 pkt 3, bank hipoteczny może zawrzeć ze zbywcą wierzytelności zabezpieczonej hipoteką umowę, na mocy której zbywca zostanie upoważniony jako administrator hipoteki do wykonywania we własnym imieniu, lecz na rachunek banku hipotecznego wszelkich praw i obowiązków wynikających z tej hipoteki.

2. Jeżeli zbywca jest ujawniony w księdze wieczystej jako osoba uprawniona z hipoteki, umowa, o której mowa w ust. 1, jest skuteczna z chwilą przeniesienia na bank hipoteczny wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. W sytuacji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, art. 79, 80 i 82 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 i Nr 125, poz. 1368) nie stosuje się.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Umowa powinna określać wierzytelności nabywane przez bank hipoteczny i zabezpieczone hipotekami, w stosunku do których ustanowiono administratora hipoteki.

4. Uprawnienia banku hipotecznego względem administratora hipoteki są skuteczne względem wierzycieli administratora hipoteki.

5. Hipoteka, w stosunku do której ustanowiono administratora hipoteki, nie wchodzi do masy upadłości administratora hipoteki, lecz wchodzi do masy upadłości banku hipotecznego.

6. W razie otwarcia likwidacji administratora hipoteki lub ogłoszenia jego upadłości bank hipoteczny składa do sądu prowadzącego akta księgi wieczystej zawiadomienie o nabyciu hipoteki, w stosunku, do której ustanowiono administratora hipoteki, załączając umowę,

o której mowa w ust. 1. Złożenie zawiadomienia uważa się za wniosek o dokonanie wpisu banku hipotecznego do księgi wieczystej jako wierzyciela hipotecznego. Wpis dokonany na podstawie zawiadomienia nie podlega opłacie. Rozpoznanie zawiadomienia następuje w terminie 1 miesiąca od dnia jego złożenia.

7. Do hipoteki, w stosunku, do której ustanowiono administratora hipoteki, stosuje się pierwszeństwo zaspokojenia, które przysługuje bankowi hipotecznemu w chwili przeniesienia na niego zabezpieczonej wierzytelności."

d) w art. 24 ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"W przypadku, o którym mowa w art. 23a ust. 2, wpis zastępuje się złożeniem przez bank hipoteczny umowy, o której mowa w art. 23a ust. 1, do sądu prowadzącego akta księgi wieczystej."

Art. 14

Ustawa wchodzi w życie w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Głównym celem projektu ustawy o sekurytyzacji jest usunięcie przeszkód istniejących w obecnym porządku prawnym powodujących, że przeprowadzenie transakcji sekurytyzacyjnej nie jest opłacalne, a w niektórych segmentach rynku wręcz niedopuszczalne. Projekt ustawy nie zakłada tworzenia nowych instytucji prawa gospodarczego służących wyłącznie procesowi sekurytyzacji, albowiem istniejące instrumentarium prawne - po dokonaniu proponowanych zmian - jest wystarczające dla skutecznego przeprowadzenia takiego procesu. Takie podejście do problemu sekurytyzacji jest zgodne z oczekiwaniami uczestników obrotu gospodarczego.

2. Sekurytyzacja polega na zamianie pakietu wierzytelności przysługujących określonej podmiotowi (np. wierzytelności o czynsz z tytułu umów dzierżawy przysługujących właścicielowi rzeczy) na środki pieniężne uzyskane wskutek emisji papierów wartościowych zabezpieczonych tymi wierzytelnościami. Mechanizm ten pozwala na zebranie jednorazowo większej kwoty pieniężnej, w miejsce stopniowego gromadzenia należności wynikających z poszczególnych wierzytelności. Projekt ustawy określa, że transakcja sekurytyzacyjna składa się z dwóch etapów. Etap pierwszy polega na odpłatnym przeniesieniu praw majątkowych przez inicjatora na emitenta. Drugim etapem jest emisja papierów wartościowych i obsługa takiej emisji przez emitenta (art. 2 pkt 5 projektu).

3. Ustawa zakłada, że każdy podmiot, w tym Skarb Państwa i jednostka samorządu terytorialnego, może przeprowadzić transakcję sekurytyzacyjną (art. 3 projektu ustawy). Podmiot taki zwany jest inicjatorem. Warunkiem zainicjowania transakcji sekurytyzacyjnej jest posiadanie przez inicjatora praw majątkowych określonych w art. 2 pkt 4 projektu ustawy, które mogą być zbyte na rzecz emitenta i mogą służyć jako zabezpieczenie wyemitowanych papierów wartościowych. Przysługujące mu prawa majątkowe inicjator przenosi odpłatnie na specjalny podmiot zwany emitentem (art. 5 ust. 1 projektu ustawy).

4. Emitentem może być wyłącznie osoba prawna lub spółka komandytowo-akcyjna, utworzona wyłącznie w celu uczestniczenia w transakcji sekurytyzacyjnej, która nie może w zasadzie prowadzić żadnej innej działalności (art. 4 projektu ustawy). Emitent dokonuje emisji papierów wartościowych (np. obligacji), które są obejmowane i opłacane przez inwestorów (posiadaczy papierów wartościowych). Ze środków pieniężnych uzyskanych od inwestorów emitent płaci inicjatorowi wynagrodzenie za nabyte od niego prawa majątkowe.

5. Wierzytelności inwestorów, którzy objęli papiery wartościowe wyemitowane przez emitenta, są zabezpieczone istniejącym majątkiem emitenta, czyli prawami majątkowymi nabytymi przez emitenta od inicjatora (art. 2 pkt 1 projektu ustawy). Odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań wynikających z wyemitowanych papierów wartościowych (w szczególności obowiązek płacenia odsetek i wykupu papierów w umówionej wysokości i w umówionym terminie) ponosi emitent. Inicjator natomiast nie ponosi takiej odpowiedzialności, o ile takiej odpowiedzialności na siebie nie przyjmie w drodze odrębnej czynności prawnej, np. poręczając wykup papierów wartościowych przez emitenta.

6. Obrót papierami wartościowymi może zostać zorganizowany przez podmiot, który zawodowo trudni się taką działalnością, tj. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółkę Akcyjną, bank lub dom maklerski, wybrany przez emitenta, na podstawie umowy depozytowej zawartej między nimi (art. 9 projektu ustawy).

7. Artykuł 6 projektu ustawy tworzy instytucję administratora zabezpieczeń, która jest wzorowana na konstrukcji administratora zastawu określonej w art. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. Jeżeli prawa majątkowe przenoszone przez inicjatora na emitenta są zabezpieczone hipoteką, zastawem rejestrowym lub innym prawem rzeczowym ujawnionym we właściwym rejestrze, inicjator może zostać ustanowiony administratorem takich zabezpieczeń. Służy to ułatwieniu i przyspieszeniu procesu przenoszenia praw majątkowych przez inicjatora na emitenta, gdyż emitent nabywa prawa majątkowe oraz korzyści z ustanowionych zabezpieczeń bez konieczności dokonywania kosztownej i długotrwałej procedury wpisu emitenta do księgi wieczystej lub innego stosownego rejestru jako podmiotu uprawnionego z hipoteki, zastawu rejestrowego lub innego prawa ujawnionego w tym rejestrze.

8. Projekt ustawy wprowadza przepisy mające na celu ochronę interesów inwestorów (posiadaczy papierów wartościowych wyemitowanych przez emitenta). Należą do nich:

- a) zasada, że emitent nie może prowadzić innej działalności niż uczestniczenie w działalności sekurytyzacyjnej (art. 4 ust. 3 projekt ustawy). Zasada ta służy utrzymaniu wartości majątku posiadanego przez emitenta i służącego za zabezpieczenie wierzytelności z wyemitowanych papierów wartościowych. Ponadto statut (umowa spółki) emitenta lub warunki emisji papierów wartościowych mogą wprowadzać ograniczenia w rozporządzaniu prawami majątkowymi, które emitent nabył od inicjatora (art. 7 projektu ustawy),
- b) w razie kilku emisji papierów wartościowych przez jednego emitenta inwestorzy posiadający papiery wartościowe wcześniej wyemitowanej serii mają zasadniczo pierwszeństwo w zaspokojeniu z praw majątkowych przed inwestorami posiadającymi papiery wartościowe później wyemitowanej serii, chyba że nastąpiły inne ustalenia w warunkach emisji (art. 8 projektu ustawy),
- c) rozszerzenie na inicjatora odpowiedzialności za szkody wyrządzone wskutek wad prawnych papierów wartościowych wyemitowanych przez emitenta, np. wskutek wystawienia inwestorom nieważnych dokumentów obligacji lub dokumentów weksli (art. 10 ust. 1 projektu ustawy),
- d) rozszerzenie na inicjatora i inne zaangażowane osoby odpowiedzialności za szkodę spowodowaną wprowadzeniem w błąd inwestorów w związku z emisją papierów wartościowych (art. 10 ust. 2-4 projektu ustawy), przy czym powyższe wprowadzenie w błąd jest ponadto traktowane jako przestępstwo karane grzywną lub karą pozbawienia wolności (art. 12 projektu ustawy),
- e) zasada równego traktowania wszystkich inwestorów w przypadku przedterminowego wykupu papierów wartościowych przez emitenta (art. 11 projektu ustawy).

9. Art. 13 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie zmian w innych ustawach. Proponowane zmiany mają na celu usunięcie istniejących przeszkód prawnych w przeprowadzeniu sekurytyzacji oraz uchylenie wątpliwości co do wykładni obowiązujących przepisów mających znaczenie dla transakcji sekurytyzacyjnej.

- a) Art. 13 pkt 1: Zmiana w ustawie z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów polega na nowym określeniu sposobu, w jaki ma zostać zawarta

umowa zastawnicza zabezpieczająca wierzytelności z tytułu emisji obligacji, w miejsce dotychczasowej nieprawidłowej regulacji.

- b) Art. 13 pkt 2: Zmiany w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze mają na celu wprowadzenie zasady, że przepisy dotyczące upadłości emitenta obligacji znajdują odpowiednie zastosowanie w przypadku upadłości emitenta w ramach transakcji sekurytyzacyjnej, ze względu na podobieństwo obydwu instytucji prawnych.
- c) Art. 13 pkt 3: Zmiana w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach służy zapewnieniu, że dopuszczalne jest w Polsce wyemitowanie obligacji nominowanych w walucie obcej. W istniejącym porządku prawnym takie stanowisko budzi wątpliwości.
- d) Art. 13 pkt 4: Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe mają na celu: - przyznanie pewnych przywilejów, z których korzysta bank-inicjator, na rzecz emitenta w transakcji sekurytyzacyjnej, - usunięcie wątpliwości dotyczących kaucji pieniężnych składanych w banku na zabezpieczenie wierzytelności bankowych, - uchylene tajemnicy bankowej, jeżeli bank zbywa lub w inny sposób rozporządza przysługującą mu wierzytelnością (np. przenosi ją na emitenta) lub dochodzi roszczeń wynikających z tej wierzytelności (np. wnosi do sądu powództwo przeciwko dłużnikowi).
- e) Art. 13 pkt 5: Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych mają na celu doprecyzowanie sytuacji, w których wierzyciel może ujawniać dane osobowe swoich dłużników, jak również określenie zasad, według których inicjator może w ramach transakcji sekurytyzacyjnej przekazać zagranicznemu emitentowi dane osobowe swoich dłużników.
- f) Art. 13 pkt 6-8: Zmiany w przepisach podatkowych służą osiągnięciu neutralności podatkowej transakcji sekurytyzacyjnej. W tym celu przenoszenie praw majątkowych między inicjatorem a emitentem ma być zwolnione z podatków obrotowych (podatku od towarów i usług oraz podatku od czynności cywilnoprawnych), natomiast nabywanie i zbywanie praw majątkowych między inicjatorem a emitentem nie ma wywoływać polepszenia ani pogorszenia sytuacji podatkowej emitenta i inicjatora.
- g) Art. 13 pkt 9: Zmiana w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa służy zapewnieniu utrzymania pierwszeństwa hipoteki zabezpieczającej wierzytelność z kredytu bankowego wobec hipoteki przymusowej zabezpieczającej wierzytelność publicznoprawną w przypadku przeniesienia takiej wierzytelności z kredytu na osobę trzecią.
- h) Art. 13 pkt 10: Zmiana w ustawie z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej ustala, że działalność emitenta w transakcji sekurytyzacyjnej jest działalnością gospodarczą, a emitent jest przedsiębiorcą, niezależnie od tego, czy jego działalność ma charakter zarobkowy.
- i) Art. 13 pkt 11: Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych przyznają bankom hipotecznym prawo do wykorzystania instytucji administratora zabezpieczeń na zasadzie określonej w art. 6 projektu ustawy. Do zakresu podstawowej działalności banku hipotecznego należy nabywanie od innych banków ich wierzytelności zabezpieczonych hipoteką (art. 12 pkt 3 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych), na podstawie których bank hipoteczny może emitować listy zastawne. W tym zakresie działalność banku hipotecznego może mieć charakter konkurencyjny wobec organizacji transakcji sekurytyzacyjnej. Celem zmiany w powyższej ustawie jest zapewnienie bankom hipotecznym i emitentom w transakcji sekurytyzacyjnej równych warunków przy nabywaniu wierzytelności bankowych.

10. Krótki, 14-dniowy termin vacatio legis ustawy (art. 14 projektu) ma na celu jak najszybsze wprowadzenie w życie jej postanowień.

W krajach Unii Europejskiej rynek transakcji sekurytyzacyjnych przeżywa w ostatnich latach dynamiczny rozwój. Decyduje o tym nie tylko zmniejszenie tempa rozwoju rynku papierów wartościowych, lecz również dążenie uczestników rynku i podmiotów regulacyjnych do nadania większej przejrzystości operacjom rynkowym i podniesienie standardów bezpieczeństwa inwestycji finansowych. Oto niektóre dane obrazujące ten rynek:

- w roku 2001 w Europie dokonano emisji papierów sekurytyzacyjnych o łącznej wartości 153,6 mld euro, podczas gdy rok wcześniej było to 78,2 mld euro./ wzrost o 96,4 %/,
- najszybciej rósł rynek papierów sekurytyzacyjnych opartych na aktywach /asset backed securities ABS/. Wzrost z poziomu 30,5 mld euro w 2000 do 88,8 mld euro w roku 2001 / wzrost o 191 %/,
- na rynku papierów sekurytyzacyjnych w oparciu o kredyty hipoteczne /mortgage backed securities MBS/ wartość emisji wyniosła 64,8 mld euro. W roku 2000 – 47,7 mld euro / wzrost o 35,8 %/,
- największymi obecnie rynkami sekurytyzacyjnych papierów wartościowych są obecnie Wielka Brytania i Włochy z łączną emisją przekraczającą 50 % rynku europejskiego,
- z punktu widzenia sektorowego największe znaczenie mają Residential Mortgage Backed Securitities /RMBS/ - $\frac{3}{4}$ wartości europejskich emisji.

Korzyści wynikające z rozwoju rynku papierów sekurytyzacyjnych

a. Korzyści jakie odnoszą podmioty gospodarcze /niefinansowe/

- sekurytyzacja jest atrakcyjną alternatywną techniką pozyskania kapitałów o niższym koszcie od tradycyjnych instrumentów takich jak kredyt bankowy, obligacje dłużne, papiery wartościowe etc. Oddzielając ryzyko związane z działalnością inicjatora /originator/ od jego aktywów podmioty organizujące transakcje sekurytyzacyjne są w stanie zmniejszyć poziom ryzyka a tym samym zmniejszyć premię pożyczkodawcy za ponoszone ryzyko i tym samym pozyskiwać kapitały na rynku po niższym koszcie,
- podmioty gospodarcze uzyskując bezpośredni dostęp do rynku kapitałowego wywierają presję na obniżenie marż bankowych tradycyjnych produktów bankowych,
- w przypadku firm o wysokim poziomie dźwigni finansowej /np. w sektorach infrastrukturalnych/ sekurytyzacja może okazać się jedynym dostępnym środkiem finansowania działalności,
- w przypadku firm średniej wielkości, które nie posiadają kategorii ratingowej i nie są w stanie wyemitować dłużnych papierów wartościowych sekurytyzacja może stanowić jedyną drogę wejścia na rynek kapitałowy, bez konieczności przechodzenia długiej i kosztownej procedury stosowanej przez agencje ratingowe,
- jako pozabilansowa technika finansowania sekurytyzacja służyć może w razie potrzeby do zmniejszenia poziomu zadłużenia firmy wobec jej aktywów /debt/equity ratio/. Uplynnając w ten sposób aktywa podmiot gospodarczy ma możliwość zmiany struktury własnego długu spłacając kosztowniejsze kredyty długoterminowe i obniżając ponoszone koszty finansowe własnej działalności.

b. Korzyści dla regulatorów rynku.

- zmniejszenie ekspozycji ryzyka instytucji finansowych przez dywersyfikację zaangażowania sektorowego i branżowego,
- poprawa przejrzystości zarządzania aktywami oraz poddanie tej części aktywności firm konkurencji rynkowej,
- rozwój średnioterminowego finansowania za pośrednictwem rynków kapitałowych i dywersyfikacja źródeł finansowania przez ograniczenie roli średnioterminowych kredytów bankowych,
- sekurytyzacja pozwala na lepsze wykorzystanie rezerw kapitałowych wymaganych przez regulatorów rynku, dzięki przesunięciu części ryzyka na inwestorów akceptujących dany poziom ryzyka.

c. Korzyści z punktu widzenia instytucji finansowych

Będących inicjatorami:

- redukcja poziomu ryzyka związanego z własnymi potrzebami kapitałowymi przez upłynnienie części aktywów,
- poprawa jakości zarządzania ekspozycją ryzyka związanego z zaangażowaniem w poszczególne sektory i branże gospodarki,
- zmniejszenie ryzyka związanego z wykorzystywaniem krótkoterminowych form finansowania kapitału. Dzięki operacjom sekurytyzacyjnym zamiana ich na finansowanie średnio i długoterminowe,
- poprawa wewnętrznych procedur zarządzania ryzykiem i zarządzania portfelem aktywów dzięki wiedzy zdobytej w czasie przygotowywania transakcji i dzięki poddaniu się ocenie agencji ratingowej,

Korzyści z punktu widzenia banku organizującego operację sekurytyzacyjną:

- możliwość zaoferowania klientom korporacyjnym nowego produktu o konkurencyjnych cenowo parametrach wobec innych produktów bankowych,
- możliwość kontynuowania współpracy z klientem który przekroczył limity związane z możliwością zaangażowania się banku w kredytowanie jednego podmiotu gospodarczego,
- sekurytyzacja stanowić może dodatkowe źródło dochodu bez konieczności powiększania kapitałów rezerwowych,
- poprawa bezpieczeństwa i jakości współpracy z klientami korporacyjnymi przez poprawę stopy wzrostu wobec ryzyka – risk-weighted ratio.

Korzyści dla instytucji działającej w charakterze doradcy inwestycyjnego:

- sekurytyzacja stanowić może atrakcyjną technikę zarządzania funduszami z korzyścią dla inwestorów indywidualnych /np. wykupujących jednostki uczestnictwa/.

d. Korzyści z punktu widzenia rządu

- szybka monetyzacja aktywów, których upłynnienie zajęłoby znacznie więcej czasu,
- ograniczenie ryzyka związanych z cash – flow aktywów poddanych sekurytyzacji,

- zmniejszenie poziomu długu systemu finansów publicznych przez upłynnienie części aktywów,
- poprawę przejrzystości działań administracji w zakresie zarządzania majątkiem Skarbu Państwa przez poddanie się w trakcie procesu sekurytyzacji ocenie rynku i uzyskanie oceny ratingowej,
- realizacja programów sekurytyzacji, w których mogą brać udział małe i średnie przedsiębiorstwa, może stanowić ważną część programów promowania aktywności gospodarczej i tworzenia nowych miejsc pracy.

e. Korzyści dla inwestorów

Coraz większa liczba europejskich podmiotów inwestycyjnych jest zainteresowana inwestowaniem na rynku instrumentów sekurytyzacyjnych ponieważ umożliwia to:

- dywersyfikację portfela inwestycji,
- dywersję ryzyk branżowych i sektorowych,
- możliwość wejścia do łańcucha kredytowego,
- większe poczucie komfortu związane z przejrzystością i bezpieczeństwem transakcji.

Dokładne oszacowanie skutków budżetowych proponowanej ustawy nie jest możliwe. Tym nie mniej warto podkreślić, iż możemy mieć do czynienia jedynie z pozytywnymi skutkami z punktu widzenia systemu finansów publicznych. Decydują o tym następujące elementy:

- poprawa płynności dysponentów środków budżetowych wszystkich szczebli zmniejszy koszty ponoszone obecnie przez budżet z tytułu odsetek za przeterminowane należności. Tylko w ciągu pierwszych 4 miesięcy bieżącego roku budżet wypłacił 19.503.195 zł z tytułu karnych odsetek za wymagalne należności dysponentów środków budżetowych. W roku ubiegłym koszty karnych odsetek ukształtował się na poziomie ponad 71 mln złotych.
- sekurytyzacja daje możliwość pozyskiwania środków finansowych taniej niż w przypadku komercyjnych kredytów bankowych, z których obecnie korzystają niektórzy dysponenti środków budżetowych tacy jak np. FUS czy Fundusz Pracy, a przez to sprzyjać będzie obniżaniu kosztów ich funkcjonowania.

Warszawa, 27 sierpnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia o zgodności przedstawionego poselskiego projektu ustawy
o sekurytyzacji
z prawem Unii Europejskiej**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy ma regulować emitowanie papierów wartościowych w serii zabezpieczonych prawami majątkowymi (art. 1 ust. 1 projektu). Projekt zawiera słowniczek użytych pojęć (art. 2). Zgodnie z projektem przez transakcję sekurytyzacyjną rozumie się odpłatne przeniesienie praw majątkowych między inicjatorem i emitentem, emisję przez emitenta papierów wartościowych i dokonywanie czynności w celu wypełnienia zobowiązań emitenta wynikających z papierów wartościowych (art. 2 pkt 5). Ponadto projekt zawiera propozycje zmiany kilku ustaw, z czego prawem Unii Europejskiej objęta jest materia regulowana w:

1. ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych
2. ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem ustawy

Prawo wspólnotowe nie zawiera przepisów regulujących zagadnienie emisji papierów wartościowych sekurytyzowanych.

Prawo Unii Europejskiej zawiera regulacje dotyczące publicznej emisji papierów wartościowych. Są to m. in.:

1. dyrektywa 89/298/EWG Rady z dnia 17 kwietnia 1989 roku w sprawie koordynacji wymagań dotyczących sporządzania, szczegółowej kontroli i rozpowszechniania prospektów emisyjnych publikowanych w związku z publiczną ofertą sprzedaży zbywalnych papierów wartościowych;
2. dyrektywa 2001/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie dopuszczenia papierów wartościowych do publicznych notowań giełdowych oraz zakresu informacji dotyczących papierów wartościowych podlegających obowiązkowi publikacji.

Dodatkowo można wspomnieć o dyrektywie Rady 93/22/EWG z dnia 10 maja 1993 r. w sprawie usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych – regulującej zagadnienia związane ze świadczeniem usług przez przedsiębiorstwa inwestycyjne w zakresie przyjmowania i przekazywania na rzecz inwestorów zleceń dotyczących m. in. zbywalnych papierów wartościowych, obrót tymi papierami wartościowymi na własny rachunek, zarządzanie portfelami inwestycyjnymi, ubezpieczanie emisji m. in. zbywalnych papierów wartościowych.

Zakres regulacji proponowany w projekcie ustawy o sekurytyzacji nie jest objęty cytowanymi wyżej dyrektywami.

W zakresie dotyczącym ochrony danych osobowych prawo UE obejmuje m. in.: dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych.

W zakresie dotyczącym opodatkowania podatkiem VAT prawo UE obejmuje m. in.: szóstą dyrektywę Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych - wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku

3. Układ Europejski

Układ Europejski nie reguluje zagadnień związanych bezpośrednio z emisją papierów sekurytyzowanych. Układ Europejski zawiera ogólne zobowiązanie Polski do dostosowania prawa polskiego do prawa wspólnotowego, wymieniając jako jedną z dziedzin pośredni system opodatkowania.

4. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

W zakresie dotyczącym proponowanych zmian do ustawy o ochronie danych osobowych – zmiany są objęte prawem UE. Proponowana zmiana dotyczy:

- a) art. 23 ust 4 pkt 2 ustawy oraz
- b) art. 47 ustawy

Ad a) W proponowanej nowelizacji wprowadza się dodatkową przesłankę prawnie usprawiedliwionych, dopuszczalnych celów przetwarzania danych osobowych, jakimi ma być dochodzenie „innych roszczeń cywilno – lub publicznoprawnych w stosunku do osób fizycznych”. Dyrektywa 95/46/WE nie zawiera zamkniętego katalogu sytuacji, w których przetwarzanie danych osobowych jest legalne, pozostawiając państwu członkowskim swobodę w ustaleniu konkretnych warunków legalności przetwarzania takich danych. Zgodnie z art. 7 pkt f) dyrektywy przetwarzanie danych jest dozwolone, gdy „jest konieczne dla potrzeb wynikających z uzasadnionych interesów administratora danych lub osoby trzeciej, lub osobom, którym dane są ujawniane, z wyjątkiem sytuacji, kiedy interesy takie podporządkowane są interesom związanym z podstawowymi prawami i wolnościami osoby, której dane dotyczą, które gwarantują ochronę na podstawie art. 1 ust. 1”. W obowiązującej dotychczas ustawie jako kryterium legalności przetwarzania danych występuje „dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej”. Propozycja zmierza do rozszerzenia zakresu przedmiotowego tego kryterium na dochodzenie „innych roszczeń cywilno – lub publicznoprawnych”. Rozszerzenie takie mieści się w pojęciu legalności przetwarzania danych wprowadzonym w art. 7 f) dyrektywy 95/46/WE.

Ad b) Projekt ustawy zakłada wprowadzenie do art. 47 ustawy o ochronie danych osobowych nowego ust. 4, zgodnie z którym dozwolone byłoby przekazanie danych osobowych za granicę, jeżeli przekazanie tych danych związane jest z przeniesieniem praw majątkowych związanych z przeprowadzeniem transakcji sekurytyzacyjnej. Przekazanie danych uzależnione jest od zapewnienia zachowania przez emitenta mającego siedzibę poza terytorium RP przynajmniej takiej ochrony danych osobowych jaka obowiązuje na terytorium RP. Projekt zakłada jednocześnie obowiązek poinformowania Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o zamiarze przekazania danych oraz uprawnienie dla GODO do zakazania przekazania takich danych w określonych

sytuacjach. Przepis taki jest, w stosunku do przekazywania danych osobowych poza granicę Polski do innego państwa członkowskiego UE, sprzeczny z art. 1 ust. 2 dyrektywy 95/46/WE, który stanowi, że: „Państwa członkowskie nie będą ograniczać ani zakazywać swobodnego przepływu danych osobowych między Państwami Członkowskimi ze względów związanych z ochroną przewidzianą w ust. 1”. Jest on jednocześnie zgodny z zasadą wyrażoną w art. 25 ust. 1 dyrektywy, zgodnie z którym: „Państwa Członkowskie zapewniają, aby przekazywanie do państwa trzeciego danych osobowych poddawanych przetwarzaniu lub przeznaczonych do przetwarzania po ich przekazaniu mogło nastąpić tylko wówczas, gdy, niezależnie od zgodności z krajowymi przepisami przyjętymi na podstawie innych przepisów niniejszej dyrektywy, dane państwo trzecie zapewni odpowiedni stopień ochrony.”

W zakresie dotyczącym zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym należy zwrócić uwagę na następujące elementy:

a) zgodnie z propozycją zawartą w projekcie do czynności w zakresie transakcji sekurytyzacyjnej w rozumieniu przepisów ustawy o sekurytyzacji nie stosuje się przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym. Oznacza to, że jakakolwiek czynność prawna dokonana jako transakcja sekurytyzacyjna nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Zgodnie z projektem za transakcję sekurytyzacyjną uważa się odpłatne przeniesienie praw majątkowych między inicjatorem i emitentem, emisję przez emitenta papierów wartościowych i dokonywanie czynności w celu wypełnienia zobowiązań emitenta wynikających z papierów wartościowych. Proponowana na potrzeby ustawy definicja praw majątkowych jest na tyle szeroka, że obejmuje wszelkie prawa majątkowe mogące stanowić w chwili emisji papierów wartościowych źródło dochodów, o ile możliwe jest zindywidualizowanie tych praw w sposób pozwalający na ich przeniesienie i ustanowienie na nich zabezpieczenia. Dodatkowo definicja transakcji sekurytyzacyjnej nie ogranicza rodzaju czynności prawnej dotyczącej odpłatnego przeniesienia praw majątkowych pozostawiając w tym zakresie swobodę stronom.

b) „Szósta dyrektywa Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych - wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku” przewiduje, co do zasady, opodatkowanie podatkiem VAT sprzedaży towarów i świadczenie usług (art. 2 dyrektywy). Dyrektywa przewiduje

jednocześnie wyjątki od powszechności stosowania podatku VAT. Jednym z wyjątków przewidzianych w dyrektywie są: (art. 13. B. d) 5) „transakcje, łącznie z negocjacjami, z wyjątkiem zarządzania i przechowywania, dotyczące akcji, udziałów w spółkach lub stowarzyszeniach, obligacji i innych rodzajów papierów wartościowych, za wyjątkiem:

- dokumentów ustanawiających własność towarów,
- praw lub papierów wartościowych, o których mowa w art. 5 ust. 3 dyrektywy” (niektóre udziały w nieruchomościach, prawa rzeczowe dające uprawnionemu prawo do korzystania z nieruchomości, akcje lub udziały odpowiadające akcjom, dające ich posiadaczowi prawne lub faktyczne prawo własności lub posiadanie nieruchomości lub jej części).

Zatem o ile przedmiotem transakcji sekurytyzacyjnej miałyby być papiery wartościowe inne niż objęte opisanym powyżej wyjątkiem to prawo UE przewiduje w tym zakresie możliwość wyłączenia takich transakcji z opodatkowania podatkiem VAT. W przypadku gdyby papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji sekurytyzacyjnej były objęte opisanym wyjątkiem wówczas przepis prawa polskiego zwalniający takie transakcje z opodatkowania podatkiem VAT byłby sprzeczny z przepisem art. 13 B. D) 5 szóstej dyrektywy.

5. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o sekurytyzacji w zasadniczej części nie jest objęty zakresem prawa wspólnotowego i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego. Zaproponowane zmiany w ustawie o ochronie danych osobowych oraz o podatku od towarów i usług są objęte prawem wspólnotowym. Zmiana w ustawie o ochronie danych osobowych jest niezgodna z art. 1 ust. 2 dyrektywy 95/46/WE. Zmiana w ustawie o podatku od towarów i usług może powodować powstanie sprzeczności z postanowieniami szóstej dyrektywa Rady 77/388/EWG.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

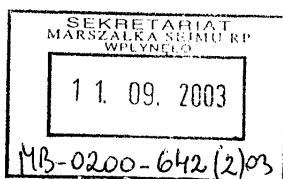
Wiesław Staśkiewicz

Deskryptory Bazy REX: Unia Europejska, papiery wartościowe

Klub Parlamentarny
PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Kazimierz Marcinkiewicz
sekretarz ds. parlamentarnych

Warszawa, dnia 11 września 2003

Szanowny Pan
Tomasz Nałęcz
Wicemarszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku

W związku z Pańskim pismem z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie projektu ustawy o sekurytyzacji w imieniu posłów wnioskodawców pragnę uzupełnić wskazane braki.

Obszerne przedstawione uzasadnienie do projektu ustawy o sekurytyzacji wskazuje, że przedmiot ustawy nie jest objęty regulacją w obecnym systemie prawnym, co wypełnia wymogi zawarte w art. 34 ust. 2 pkt 2) i 3) regulaminu Sejmu.

Jednocześnie pragnę poinformować Pana Marszałka, że przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W trakcie prac nad projektem ustawy o sekurytyzacji zostały przeprowadzone liczne rozmowy z instytucjami działającymi na rynku finansowym. Projekt spotkał się z pozytywnym przyjęciem i zyskał ustną aprobatę przedstawicieli tych instytucji. Z uwagi na fakt, iż przedmiot regulacji nie wymaga konsultacji, pisemne opinie nie zostały dołączone.

z poważaniem

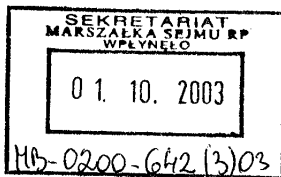
w imieniu wnioskodawców

Kazimierz Marcinkiewicz

Klub Parlamentarny
PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Kazimierz Marcinkiewicz
sekretarz ds. parlamentarnych

Warszawa, dnia 1 października 2003

Szanowny Pan
Tomasz Nałęcz
Wicemarszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku

W związku z opinią Biura Studiów i Ekspertyz oraz Komisji Europejskiej w sprawie projektu ustawy o sekurytyzacji, w imieniu wnioskodawców zgłaszam autopoprawkę niwelującą niezgodności z Dyrektywą 95/46/WE następującej treści:

W art. 13 pkt 5 lit. b wprowadza się następujące zmiany:

Po słowach: „w art. 47 wprowadza się ust 4” dodaje się słowa: „i 5”

Ust. 5: „Kompetencja Generalnego Inspektora do zakazania przekazania danych osobowych za granicę nie dotyczy przekazania tych danych do kraju członkowskiego Unii Europejskiej”.

Proszę serdecznie o uwzględnienie tej poprawki oraz przekazanie projektu do pierwszego czytania.

Z poważaniem

Kazimierz Marcinkiewicz

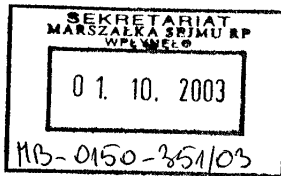

Warszawa, dnia 1 października 2003

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Komisja Europejska

EUR-026- 44/03

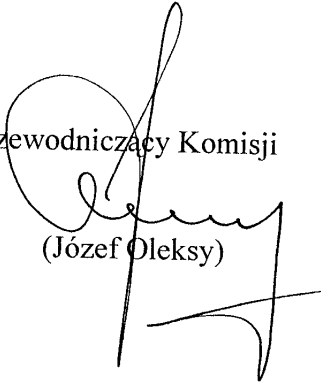
Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Pan Marek Borowski

W związku ze skierowaniem przez Pana Marszałka, przesyłam opinię Komisji Europejskiej o poselskim projekcie ustawy o sekurytyzacji przyjętą na posiedzeniu w dniu 1 października 2003 r. w trybie art. 34 ust. 10 regulaminu Sejmu.

Przewodniczący Komisji

(Józef Oleksy)

Opinia nr 44
Komisji Europejskiej
przyjęta na posiedzeniu w dniu 1 października 2003 r.
w związku ze zgłoszonymi przez Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu
w trybie art. 34 ust. 9 Regulaminu Sejmu wątpliwościami co do zgodności poselskiego
projektu ustawy o sekurytyzacji z prawem Unii Europejskiej

Komisja Europejska na posiedzeniu w dniu 1 października 2003 r. zapoznała się ze stanowiskiem przedstawiciela wnioskodawców oraz z przygotowaną przez Biuro Studiów i Ekspertyz opinią w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o sekurytyzacji.

Poselski projekt ustawy ma regulować emitowanie papierów wartościowych w serii zabezpieczonych prawami majątkowymi. Zawiera również propozycje zmiany kilku ustaw, z czego prawem Unii Europejskiej objęta jest materia regulowana w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r., o ochronie danych osobowych oraz w ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym.

Opiniowany projekt zakłada wprowadzenie do art. 47 ustawy o ochronie danych osobowych nowego ust. 4, zgodnie z którym dozwolone byłoby przekazywanie danych osobowych za granicę jeżeli ma nastąpić przeniesienie praw majątkowych związanych z przeprowadzeniem transakcji sekurytyzacyjnej. Wprowadza jednocześnie obowiązek poinformowania Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o zamiarze przekazania danych oraz uprawnienie dla GIODO do zakazania przekazania takich danych w określonych przypadkach. Przepis taki jest sprzeczny z dyrektywą 95/46/WE, która stanowi że państwa członkowskie nie będą zakazywać ani ograniczać swobodnego przepływu danych osobowych między państwami członkowskimi.

Zmiany obejmujące ustawę o podatku od towarów i usług zakładają wyłączenie transakcji sekurytyzacyjnej, zgodnie z jej definicją proponowaną w ustawie, spod stosowania przepisów o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym. Oznacza to, że jakkolwiek czynność prawna dokonywana jako transakcja sekurytyzacyjna nie podlegałaby opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Może to prowadzić do powstania sprzeczności z postanowieniem szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG. Bowiem proponowana w projekcie definicja praw majątkowych jest na tyle szeroka, że transakcje obowiązkowo objęte podatkiem VAT w myśl przepisów prawa unijnego, byłyby z niego zwolnione jak proponowałby polski ustawodawca.

Komisja stwierdza, że projekt ustawy o sekurytyzacji proponuje zmiany, które są niezgodne z wyżej wymienionymi dyrektywami.